

Handläggare

Telefon:

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Underlag till förskolerapport 2025 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

1 Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse	3
1.1 Frågor om förskolans reviderade läroplan	3
1.2 Frågor om förskollärare i barngrupper	3
2 Arbete för fler barn i förskolan.....	4
2.1 Frågor om närvaro.....	5
3 Språkutvecklande arbete	7
3.1 Frågor om språkliga svårigheter.....	7
3.2 Frågor om grundskolans återkoppling av Hitta språket	7
3.3 Frågor om utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket.....	8
4 Systematiskt arbete med barnhälsa	9
4.1 Frågor om tilläggsbelopp	9
4.2 Frågor om orosanmälan och samverkan	9

1 Systematiskt kvalitetsarbete och nationell måluppfyllelse

1.1 Frågor om förskolans reviderade läroplan

Förvaltningen har tidigare tagit fram ett gemensamt förhållningssätt för användningen av digitala verktyg i förskolan. Detta förhållningssätt har reviderats utifrån den reviderade läroplanen. Revideringen innebär till exempel att rörlig bild inte ska användas för barn under 2 år samt att appar och digitala hjälpmedel används restriktivt med barn under 2 år.

Förhållningssättet tydliggör vidare rektors ansvar, förskollärares ansvar samt att digitala verktyg kan vara ett viktigt komplement för barn i behov av särskilt stöd. Förhållningssättet är gemensamt för stadsdelsområdet och kommer att implementeras av rektor för respektive område. Varje område kommer att ta fram arbetssätt för att genomföra implementeringen på arbetslagsnivå. Diskussioner och workshops kommer att genomföras under utvecklingsdagar, på arbetsplatsträffar, förskolläraryrforum mm. Vidare kommer utbildningsplaner, och eventuellt annat material som finns inom varje område - att ses över för att stämma överens med den reviderade läroplanen och ovan nämnda förhållningssätt. Utmaningar finns på rektorsnivå och undervisningsnivå som handlar om att kommunicera förändringarna till vårdnadshavare och vad de innebär i praktiken.

Behov av stöd från förskoleförvaltningen finns gällande stöd i implementeringen, genom utbildningsmaterial till rektorer och biträdande rektorer. Stödet skulle fördelaktigt kunna vara digitalt och ge konkreta exempel på hur revideringen kan tillämpas.

1.2 Frågor om förskollärare i barngrupper

Tabell 1.1

	2025 (halvår)
Antal barngrupper totalt	199
Antal barngrupper som saknade legitimerad förskollärare	1

Varje enhet har fortsatt en plan för vilka åtgärder som ska vidtas i händelse av att en legitimerad förskollärare saknas i en barngrupp. Förvaltningen följer också upp om det saknas förskollärare vid varje tertiäl och verksamhetsberättelse och, i förekommande fall, om åtgärder har vidtagits. Planerna kommer att ses över i och med den nya organisationen med fem områden.

2 Arbete för fler barn i förskolan

Tabell 2.1

Fråga	2023		2024		2025
	VT	HT	VT	HT	VT
Antal barn fyllda tre år som inte var inskrivna i förskolan, 10 april respektive 10 oktober.		126 (siffrorna 2023 - 2025 avser inte de specifika mätdatum)	98	97	88

Tabell 2.2

Fråga	2023	2024	2025
Antal familjer som via uppsökande verksamhet, 12 a §, har fått information om förskolans syfte och barns rätt till förskola	126	195	88

Tabell 2.3

Hur delgavs informationen? Kryssa om ja	2024	2025
Informationsutskick	x	x
Telefonsamtal	x	x
SMS		
Hembesök		
Riktade informationsträffar till vårdnadshavare med barn som vid tre års ålder inte är inskrivna i förskolan		
Informationsträffar för specifika målgrupper, om ja ge exempel på målgrupper under övrigt.		
Andra personliga möten, om ja ge exempel under övrigt.		
Övrigt	Medarbetare på öppna förskolan arbetar uppsökande bland annat genom att besöka SHIS-boenden, barnavårdscentraler och mödravårdscentraler. Information om förskolan lämnas i flera olika sammanhang, bland annat på kvinnocafé i Rågsved för utrikesfödda kvinnor, fredagsfika i Högdalen för utrikesfödda föräldrar, genom förvaltningens hembesöksprogram och på föräldramottagningen. Öppna förskolan och introduktionsförskolan informerar kontinuerligt om förskolan och hjälper praktiskt till att ställa i förskolekö. Specifika tillfällen för information om förskolan anordnas med besök av medarbetare från förskolan. Information lämnas också i samband med ABC-utbildningar för barn 0-2 år och SFI på öppna förskolan	

Förvaltningen har identifierat familjer som inte kunnat kontaktas via den uppsökande verksamheten.

Antalet har varierat och är svårt att följa då det ofta beror på att familjer flyttat till annan kommun.

En del identifieras genom att utskick kommer i retur, en del saknar telefonnummer vilket innebär att det inte går att säkerställa att informationen kommer fram. En familj återkom bland de som inte har kunnat kontaktas. Den familjen fick ett hembesök av stadsdelsförvaltningen stadsdelsmamma/brobyggare.

Förvaltningen har inte rutiner för att hantera misstanke om att barn eller familjer inte är bosatta på den adress som de är folkbokförda på.

Jämfört med 2024 har brevet som används vid utskick uppdaterats genom att informationen har tydliggjorts. I Övrigt har inga förändringar skett.

Uppföljningen sker genom att se över hur många, av de som blivit kontaktade i det uppsökande arbetet, som har ställt sig i kö eller påbörjat en förskoleplacering. Uppföljningen visar att det är flera som börjat eller ställt sig i kö till förskolan efter det uppsökande arbetet. Uppföljningen visar även att det är en majoritet av familjerna som flyttat till andra kommuner eller flyttat utomlands.

Tabell 2.4

Fråga	2023	2024	2025
Antal barn som blev erbjudna och reserverade en plats i förskolan utifrån att 1. Barnet har vistats i Sverige i högst fem år, eller 2. Barnet är född i Sverige, men vårdnadshavarna är födda utomlands och har vistats i Sverige i högst fem år.	13	9	10
Blev även andra barn i behov av förskola för att utveckla sin svenska erbjudna och reserverade en plats i förskolan? Om ja, skriv antal.			
Hur många vårdnadshavare tackade ja till den reserverade platsen?	0 (En vårdnadshavare till två barn tackade nej till reserverad plats, men önskade i stället plats på förskola inte allmän förskola)	0 (En vårdnadshavare tackade nej till erbjuden plats och sökte i stället plats på förskola)	2
Hur många vårdnadshavare lämnade inget besked?	11	6	

Genom barn- och elevregistret (BER).

2.1 Frågor om närvaro

Samtliga förskolor använder tempus för närvarorapportering. Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan för att främja närvaro i förskolan. I det arbetet används Tempus på arbetslagsnivå och enhetsnivå, för att kunna beskriva frånvaro hos barn där det finns oroande

frånvaro. I handlingsplanen har en definition av hög frånvaro tagits fram samt mönster som kan innebära att frånvaron är oroande.

Hög frånvaro

Återkommande frånvaro av oklar orsak – enstaka, återkommande dagar och/eller flera dagars sammanhängande frånvaro av oklar orsak.

Oregelbundna tider som inte är inlagda i barnets schema, exempelvis att barnet kommer sent till förskolan

Återkommande längre sjukfrånvaro.

När är frånvaron oroande?

Enstaka frånvaro är inget problem, men återkommande frånvaro kan bli det. Det är därför viktigt att följa frånvaron och uppmärksamma mönster i frånvaron. Tecken eller mönster av frånvaro kan vara:

Upprepad frånvaro (återkommande sjukanmälningar)

Ofta komma mycket för sent

Oregelbundna tider på förskolan

Ofta inte komma på sin vistelsetid

Långa ledigheter under terminerna

Frånvaron har ökat över tid

Barnet uteblir vissa veckodagar eller vid dåligt väder

Barnet visar att den inte vill vara på förskolan

Handlingsplanen tar även upp vilka risker det finns med oroande frånvaro.

3 Språkutvecklande arbete

3.1 Frågor om språkliga svårigheter

För att kartlägga varje barns språkutveckling dokumenteras barns språk i lärloggar.

Språkdomäner används dels för att kartlägga olika språk som barnet möter och dels för att öka medvetenheten om barnets språk och språkutveckling. Inför utvecklingssamtalen kartlägger arbetslagen barns språkutveckling, detta sker genom gemensam reflektion och utifrån dokumentation.

Det finns flera sätt för att identifiera rätt stöd till barn som bedöms ha språkliga utmaningar.

Genom barnkonferenser lyfts samtliga barn och språkliga utmaningar är ett exempel på det som tas upp. Det kan till exempel leda till att samtal förs med vårdnadshavare som kan bli rekommenderade att kontakta barnavårdscentralen. En ansökan om stöd kan göras till förvaltningens stöd- och utvecklingsteam. I vissa fall är teamet med och gör en pedagogisk kartläggning och handlingsplan. Kontakt kan även komma att tas med andra aktörer, exempelvis logoped.

Förvaltningen arbetar nu med projektet Förskoleteam, som erbjuder barn, två till tre år, som visar på sen språkutveckling, samt deras vårdnadshavare, stöd. Införandet av Förskoleteam har medfört en högre medvetenhet, hos förskollärare och barnskötare, när det gäller vikten av att upptäcka barn med språkliga utmaningar samt att de ges stöd. En förskollärare eller barnskötare, som identifierar ett barn med språkliga utmaningar kontaktar närmaste chef som vidare lyfter det med Förskoleteam. Under våren 2025 har projektet provat att införa extra frågor i mallen för utvecklingssamtal, för 2-åringar på två förskoleenheter. Syftet med frågorna är att se om det hjälper förskollärare och barnskötare att upptäcka barn som visar tendenser till försenad språkutveckling. En utvärdering visar att det har varit ett bra stöd för att uppmärksamma barn som kan ha språkliga utmaningar.

(Förskoleteam är ett samverkansprojekt mellan fem förskoleenheter, två barnavårdscentraler samt föräldramottagningen som pågår fram till 2026).

3.2 Frågor om grundskolans återkoppling av Hitta språket

Vid den senaste övergången mellan förskola och skola har överlämningen från förskolan till grundskolan gällande det språkutvecklande arbetet sett olika ut. Nya rutiner har tagits fram för att skapa en mer enhetlighet. En del förskoleenheter har överlämnat material till skolan såsom utbildningsplaner. Fokusområden utifrån utbildningsplanerna har beskrivits och barns behov utifrån språk har delgivits muntligt.

Skolan har inte återkopplat resultat om barns språkutveckling till förskolan.

3.3 Frågor om utbildningsinsatser för att höja personalens kunskaper i svenska språket

Varje rektor bedömer vilka medarbetare som har behov av att gå kompetensutvecklingsinsats inom svenska språket. Det sker i dialog med medarbetare till exempel i dagliga samtal, på medarbetarsamtal samt i dialog med ansvarig förskollärare på respektive arbetslag. Rektorerna beskriver att det handlar om att medarbetare har svårt med kommunikation, som även blir synligt i dialog med barnen. Det handlar vidare om svårigheter att ta till sig information i tal och skrift, utan att det kräver extra förtydliganden.

Den senaste kompetensutvecklingsinsatsen inom svenska språket genomfördes under 2024. Det finns en variation i resultatet av utbildningen. Flera deltagare beskriver att de har fått fler begrepp att använda och kan kommunicera bättre med kollegor och vårdnadshavare. De kan också, på ett bättre sätt, leda pedagogiska aktiviteter med barnen och dokumentera verksamheten. Hos andra deltagare syns inte samma utveckling.

Under våren 2025 startades ingen kompetensutveckling i svenska språket. Till hösten 2025 planeras en utbildning för kockar. Förvaltningen ser också över möjligheten att starta en utbildning för barnskötare via Hermods, beviljade medel för vikarieersättning finns genom stadens kompetensutvecklingsinsatsning (KUS).

Ytterligare behov av stöd finns genom tydliggöranden av vad som är tillräckliga kunskaper i svenska språket och vad medarbetare förväntas uppnå genom, till exempel Hermods utbildning. När det gäller tillräckliga kunskaper i svenska språket, finns ett behov att veta vad det innebär även vid rekryteringar.

Tabell 3.1

Fråga	2023	2024	2025
Antal medarbetare som av rektor har bedömts behöva kompetensutveckling i svenska, totalt för stadsdelsområdet	En sammanställning av behovet genomfördes 2022 och 2025.		Cirka 60
Antal medarbetare som har genomfört någon form av kompetensutveckling inom svenska	50	8	

4 Systematiskt arbete med barnhälsa

Det har inte skett några förändringar i arbetet med det socioekonomiska tilläggsbeloppet sedan 2024.

Det har inte skett några förändringar i arbetet med fördelning av tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd jämfört med 2024.

4.1 Frågor om tilläggsbelopp

Tabell 4.1

Fråga	2024	2025 (halvår)
Antal inkomna ansökningar om extraordinärt stöd i stadsdelsområdet	193	90
Antal beviljade ansökningar om extraordinärt stöd i stadsdelsområdet	73	59

4.2 Frågor om orosanmälan och samverkan

Rutinen för orosanmälan revideras senast 2023.

Samverkan med socialtjänsten fungerar bra, medarbetare som kontakter socialtjänsten får stöd, råd och återkoppling sker på genomförda anmälningar. I vissa fall saknas återkoppling.

Tabell 4.3

Formaliserad samverkan finns med:	Om ja, sätt ett X
Socialtjänsten	X
BVC	X
BMM (tidigare MVC)	
Habilitering	X (genom BUS)
BUP	X (genom BUS)
Logoped	
Polis	X (lokal samveransöverenskommelse)
Övrigt	

En samverkansgrupp har skapats med representanter från Avdelning förskola och avdelning Social omsorg förebyggande och främjande samt habiliteringen och barnavårdscentralen. Samverkansgruppen startades efter ett processtöd med seminarier för att främja psykisk hälsa i förskolan. Under processtödet framkom ett behov av att öka samverkan för att möta barn och familjer.

Samverkan fungerar bra när det finns upparbetade rutiner och strukturer som tydliggör roller.

Ett exempel är Förskoleteam där flera professioner arbetar tillsammans runt barn och familj. Positiva effekter har syns efter kort tid i projektet.

Det finns ett behov av att utveckla samverkan med fler professioner runt barn och familj.